

II

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kurių skelbti neprivaloma)

SPRENDIMAI

KOMISIJA

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2008 m. balandžio 3 d.

dėl neatidėliotinų priemonių, susijusių su neleistinu genetiškai modifikuotu organizmu Bt 63 ryžių produktuose

(pranešta dokumentu Nr. C(2008) 1208)

(Tekstas svarbus EEE)

(2008/289/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 178/2002, nustatantį maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantį Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantį su maisto saugos klausimais susijusias procedūras⁽¹⁾, ypač į jo 53 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

(1) 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų⁽²⁾ 4 straipsnio 2 dalyje ir 16 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad genetiškai modifikuotas maistas arba pašarai neturi būti tiekiami Bendrijos rinkai, jeigu jiems pagal tą reglamentą nėra suteiktas leidimas. To paties reglamento 4 straipsnio 3 dalyje ir 16 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų leidimas negali būti išduodamas, jeigu nėra tinkamai ir pakankamai įrodyta, kad jie nedaro žalingo poveikio žmonių sveikatai, gyvūnų sveikatai ar aplinkai, neklaidina vartotojo ir nesiskiria nuo maisto ar pašarų, kuriuos jie skirti pakeisti, tiek, kad įprastai juos vartojant nukentėtų žmonių ar gyvūnų mityba.

⁽¹⁾ OL L 31, 2002 2 1, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 202/2008 (OL L 60, 2008 3 5, p. 17).

⁽²⁾ OL L 268, 2003 10 18, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1981/2006 (OL L 368, 2006 12 23, p. 99).

(2) 2006 m. rugsėjo mėn. Jungtinėje Karalystėje, Prancūzijoje ir Vokietijoje buvo aptikti ryžių produktai iš Kinijos, užteršti neleistiniais genetiškai modifikuotais ryžiais Bt 63, ir apie buvo pranešta naudojantis Skubaus išpėjimo apie maisto ir pašarų keliamą pavojų sistema (SĪMPS, angl. RASFF).

(3) Kinijos kompetentingų valdžios institucijų buvo nedelsiant paprašyta pateikti išsamią informaciją apie neleistinų genetiškai modifikuotų ryžių Bt 63 genetines konstrukcijas. Taip pat buvo paprašyta paaiškinimų dėl Kinijos rinkoje esančių genetiškai modifikuotų ryžių kilmės ir kaip Kinijos kompetentingos valdžios institucijos numato užtikrinti eksportuojamų produktų atitiktį Bendrijos reikalavimams. Atsakydamos į prašymus Kinijos valdžios institucijos atliko per SĪMPS praneštų atvejų patikrinimus ir sustabdė atitinkamų įmonių eksportą. Jos taip pat nusprendė atlikti eksportuojamų ryžių bei jų produktų tyrimus ir pareikalavo, kad eksportuojančios įmonės sustiprintų perkamų žaliavų kontrolę. Be to, Komisijai buvo pateikta bendra informacija apie genetiškai modifikuotus ryžius Kinijos rinkoje ir informacija apie atitinkamas genetines konstrukcijas Bt – patvirtinta, kad genetiškai modifikuotais ryžiais Bt 63 nėra leidžiama prekiauti Kinijos rinkoje.

(4) Valstybės narės buvo nedelsiant informuotos apie padėtį Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinio komiteto 2006 m. rugsėjo 11 d. ir spalio 23 d. posėdžiuose. Be to, valstybėms narėms ir ekonominės veiklos vykdytojams buvo priminta raštu apie jų pareigą užtikrinti, kad neleistini GMO nebūtų tiekiami ES rinkai.

- (5) Po kelių per SĪMPS perduotų pranešimų 2006 m. rugsėjo–spalio mėn. apie neleistinus genetiškai modifikuotus ryžius Bt 63 perspėjimų srautas nutrūko. Tai leido daryti prielaidą, kad Kinijos valdžios institucijų taikytos priemonės buvo veiksmingos.
- (6) 2007 m. vasario mėn. per SĪMPS vėl buvo pranešta apie naujai nustatytus neleistinus genetiškai modifikuotus ryžius Bt 63. Šis naujas perspėjimas buvo susijęs su pašarams skirtu ryžių proteinų koncentrato kroviniu, kuris per Nyderlandus atvežtas į Graikiją. Atitinkamas krovinyss išgabentas iš Kinijos 2006 m. gruodžio 20 d., tai yra po to, kai Kinijos valdžios institucijos pradėjo vykdyti kontrolės priemones. Komisijai pranešus apie šį naują perspėjimą ir paprašius pateikti papildomas garantijas, Kinijos valdžios institucijos nusprendė sugriežtinti ryžių produktų mėginių ėmimą ir tyrimus ir pareikalavo prie ryžių produktų pridėti oficialų Kinijos inspekcijos ir karantino tarnybos sertifikatą. Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas buvo informuotas 2007 m. kovo 2 d.
- (7) Nepaisant priemonių, apie kurias pranešė Kinijos valdžios institucijos, vėliau buvo gauti keli perspėjimai dėl neleistinų genetiškai modifikuotų ryžių Bt 63 buvimo rinkoje.
- (8) Nepaisant pakartotinių Komisijos prašymų, Kinijos valdžios institucijos nepateikė Komisijos Jungtiniam tyrimų centrui (JRC) kontrolinių mėginių ir aptikimo metodo protokolo, kurie kiekybiniu ir kokybiniu požiūriu tiktų JRC, kad jis galėtų patvirtinti kontrolę atliekančių Kinijos valdžios institucijų taikomą aptikimo metodą.
- (9) Atsižvelgiant į tai, kad Kinijos kompetentingos valdžios institucijos nepateikė pakankamų garantijų, patvirtinančių, jog neleistinų genetiškai modifikuotų ryžių Bt 63 nėra Kinijos kilmės ryžių produktuose, ir nepažeidžiant valstybių narių kontrolės prievolių, reikėtų priimti priemones, kuriomis būtų užtikrinta, kad vadovaujantis visapusišku ir bendru požiūriu bus imtasi greitų ir efektyvių veiksmų ir kad valstybės narės vienodai vertins padėtį.
- (10) Reglamento (EB) Nr. 178/2002 53 straipsnyje numatyta galimybė priimti neatidėliotinas Bendrijos priemones dėl iš trečiosios šalies importuojamo maisto ir pašarų, kad būtų apsaugota žmonių bei gyvūnų sveikata ar aplinka, kai priemonėmis, kurių ėmėsi atitinkamos valstybės narės, pavojaus sėkmingai išvengti neįmanoma.
- (11) Atsižvelgiant į tai, kad pagal Bendrijos teisės aktus genetiškai modifikuotų ryžių Bt 63 tiekimui rinkai nėra išduotas leidimas ir į prielaidą dėl rizikos, kurią kelia produktai, kuriems nėra išduotas leidimas remiantis Reglamentu (EB) Nr. 1829/2003, kuriuo atsižvelgiama į Reglamento (EB) Nr. 178/2002 7 straipsnyje nustatytą atsargumo principą, reikėtų imtis neatidėliotinų priemonių, kad būtų užkirstas kelias tiekti Bendrijos rinkai užterštus produktus.
- (12) Remiantis Reglamente (EB) Nr. 178/2002 nustatytais bendraisiais reikalavimais, maisto ir pašarų verslo subjektams tenka pagrindinė teisinė atsakomybė užtikrinti, kad maisto produktai ar pašarai jų valdomose verslo įmonėse atitiktų maistui skirtų teisės aktų reikalavimus, ir patikrinti, ar šie reikalavimai vykdomi. Todėl ekonominės veiklos vykdytojas, atsakingas už pirmąjį pašarų ar maisto pateikimą rinkai, turėtų prisiimti pareigą įrodyti, kad šie produktai nėra užteršti. Šiam tikslui šiame sprendime nustatytomis priemonėmis turėtų būti reikalaujama, kad tam tikrų Kinijos kilmės produktų siuntos gali būti tiekiamos rinkai tik tokiu atveju, jeigu pateikiama tyrimų ataskaita, kurioje įrodoma, kad tie produktai nėra užteršti neleistiniais genetiškai modifikuotais ryžiais Bt 63. Tyrimų ataskaitą turi parengti akredituota ar oficiali laboratorija, atitinkanti tarptautiniu mastu pripažintus standartus. Jei akredituota laboratorija išduoda tyrimų ataskaitą, tikslinga numatyti, kad šią ataskaitą patvirtintų atitinkama kompetentinga valdžios institucija.
- (13) Nesant įteisinto aptikimo metodo bei tinkamų kiekio bei kokybės kontrolinių mėginių ir siekiant palengvinti kontrolės atlikimą, tyrimų ataskaita turėtų būti pateikta naudojant D. Made ir kt. parengtą konkrečioms konstrukcijoms taikomą metodą⁽¹⁾. Jungtiniam tyrimų centrui (JRC) priklausanti Bendrijos genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų etaloninė laboratorija (GMMP BEL) šį metodą dabartiniu metu laiko tinkamiausiu.
- (14) Imant mėginius ir vykdant aptikimo tyrimą, kurių reikia siekiant užkirsti kelią, kad neleistiniais genetiškai modifikuotais ryžiais Bt 63 užteršti produktai nebūtų tiekiama rinkai, reikėtų atsižvelgti į 2004 m. spalio 4 d. Komisijos rekomendaciją Nr. 2004/787/EB dėl genetiškai modifikuotų organizmų ir iš jų pagamintų produktų bei juose esančių medžiagų mėginių ėmimo ir aptikimo techninių gairių remiantis Reglamentu (EB) Nr. 1830/2003⁽²⁾.

⁽¹⁾ *European Food Research Technology*, 224:271–278 (2006).

⁽²⁾ OL L 348, 2004 11 24, p. 18.

- (15) Šiame sprendime nustatytos priemonės turi būti proporcingos ir neturi labiau riboti prekybos negu reikia, todėl jos turėtų būti taikomos tik Kinijos kilmės produktams arba į Bendriją iš Kinijos siunčiamiems produktams, laikomiems galimai užterštais neleistiniais genetiškai modifikuotais ryžiais Bt 63. Atsižvelgiant į didžiulę produktų, kurie gali būti užteršti neleistiniais genetiškai modifikuotais ryžiais Bt 63 įvairovę, būtų tikslinga kontroliuoti ilgą produktų, kurie galėtų turėti, jų sudėtyje galėtų būti arba kurie galėtų būti pagaminti iš ryžių, sąrašą. Tačiau kai kurie iš nustatytų produktų gali turėti arba neturėti, jų sudėtyje gali būti arba nebūti, jie gali būti arba nebūti pagaminti iš ryžių. Todėl reikėtų leisti ekonominės veiklos vykdytojams pateikti paprastos formos deklaraciją, kai produktas neturi, jo sudėtyje nėra arba jis nėra pagamintas iš ryžių, ir nedaryti privalomo tyrimo ir sertifikavimo.
- (16) Padėtis dėl galimo ryžių produkto užteršimo neleistiniais genetiškai modifikuotais ryžiais Bt 63 turėtų būti persvarstoma per šešių mėnesių laikotarpį siekiant įvertinti, ar šiame sprendime numatytos priemonės vis dar turi būti taikomos.
- (17) Siekiant leisti valstybėms narėms imtis praktinių priemonių šiam sprendimui įgyvendinti tikslinga numatyti pagrįstą laikotarpį nuo šio sprendimo įsigaliojimo iki jo taikymo pradžios.
- (18) Šiame sprendime numatytos priemonės atitinka Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Taikymo sritis

Sprendimas taikomas priede išvardytiems Kinijos kilmės arba atsiųstiems iš Kinijos maisto ir pašarų produktams.

2 straipsnis

Pirmojo pateikimo rinkai sąlygos

1. Valstybės narės leidžia pirmą kartą pateikti rinkai 1 straipsnyje nurodytus produktus tik, kai oficialios ar akredituotos laboratorijos išduotos tyrimų ataskaitos, pagrįstos D. Made ir kt. parengtu genetiškai modifikuotų ryžių Bt 63 aptikimo konkrečioms konstrukcijoms taikomu metodu, originale, pridėdamame prie siuntos, aiškiai nurodoma, kad produktas neturi, jo sudėtyje nėra ar jis nėra pagamintas iš genetiškai modifikuotų ryžių Bt 63. Jeigu ataskaitą išduoda Kinijos akredi-

tuotos laboratorijos, ataskaitą patvirtina atitinkamos kompetentingos institucijos ⁽¹⁾.

2. Jeigu 1 straipsnyje minėtų produktų siunta yra padalyta, kartu su kiekviena padalytos siuntos dalimi turi būti pateikiama tyrimų ataskaitos kopija. Jeigu nėra 1 straipsnyje nurodytos tyrimų ataskaitos, Bendrijoje įsisteigęs ekonominės veiklos vykdytojas, atsakingas už pirmąjį produkto pateikimą rinkai, atiduoda ištirti 1 straipsnyje nurodytus produktus siekdamas įrodyti, kad juose nėra genetiškai modifikuotų ryžių Bt 63. Kol bus gauta tyrimų ataskaita, siunta Bendrijos rinkai netiekiamą.

3. Jei priede nurodytas produktas neturi, jo sudėtyje nėra ar jis nėra pagamintas iš ryžių, tyrimų ataskaitos originalas gali būti pakeistas už siuntą atsakingo ekonominės veiklos vykdytojo pažyma ⁽²⁾, kurioje nurodyta, kad maisto produktas neturi, jo sudėtyje nėra ar jis nėra pagamintas iš ryžių.

3 straipsnis

Kontrolės priemonės

Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių, įskaitant atsitiktinės atrankos būdu paimtus mėginius ir 2 straipsnyje nurodytu metodu atliktus tyrimus, dėl 1 straipsnyje nurodytų importui pateiktų ar jau esančių rinkoje produktų siekiant užtikrinti atitiktį šio sprendimo reikalavimams. Jos informuoja Komisiją apie teigiamus (nepalankius) tyrimų rezultatus pasinaudodamos skubaus įspėjimo apie maisto ir pašarų keliamą pavojų sistema. Apie neigiamus (palankius) rezultatus Komisijai pranešama kas tris mėnesius.

4 straipsnis

Užterštos siuntos

Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamas užtikrinti, kad 1 straipsnyje minėti produktai, kuriuose aptikta, nustatyta, kad jų sudėtyje yra arba jie pagaminti iš genetiškai modifikuotų ryžių Bt 63, nebūtų tiekiami rinkai.

5 straipsnis

Išlaidų susigrąžinimas

Valstybės narės užtikrina, kad išlaidas, patirtas įgyvendinant 2 ir 4 straipsnius, padengtų už pirmąjį tiekimą rinkai atsakingi ekonominės veiklos vykdytojai.

⁽¹⁾ Tyrimų ataskaita parengiama tokia kalba, kurią moka ją tvirtinantis pareigūnas, kad jis visiškai suprastų kiekvienos pasirašomos tyrimų ataskaitos turinio prasmę, ir tokia kalba, kurią supranta importuojančios valstybės kontrolės pareigūnas.

⁽²⁾ Pažyma parengiama tokia kalba, kurią moka ekonominės veiklos vykdytojas, kad jis visiškai suprastų kiekvienos pasirašomos pažymos turinio prasmę, ir tokia kalba, kurią supranta importuojančios valstybės kontrolės pareigūnas.

6 straipsnis

Priemonių pakartotinis vertinimas

Padėtis turi būti persvarstyta vėliausiai iki 2008 m. spalio 15 d.

7 straipsnis

Taikymas

Šis sprendimas taikomas nuo 2008 m. balandžio 15 d.

8 straipsnis

Adresatai

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2008 m. balandžio 3 d.

Komisijos vardu
Androulla VASSILIOU
Komisijos narė

PRIEDAS

Produktas	KN kodas
Ryžiai su luobelėmis (žaliaviniai (<i>paddy</i>) arba neapdoroti)	1006 10
Lukštenti (rudieji) ryžiai	1006 20
Iš dalies arba visiškai nulukštenti ryžiai, poliruoti arba nepoliruoti, glazūruoti arba neglazūruoti	1006 30
Skaldyti ryžiai	1006 40 00
Ryžiniai miltai	1102 90 50
Ryžių kruopos ir rupiniai	1103 19 50
Ryžių granulės	1103 20 50
Ryžiai, perdirbti į dribsnius	1104 19 91
Javų grūdai, traiškyti arba perdirbti į dribsnius (išskyrus avižų, kviečių, rugių, kukurūzų ir miežių grūdus bei ryžius, perdirbtus į dribsnius)	1104 19 99
Ryžių krakmolos	1108 19 10
Maisto produktai kūdikiams, supakuoti į mažmeninei prekybai skirtas pakuotes	1901 10 00
Tešlos gaminiai, nevirti, neįdaryti ir neparuošti kitu būdu, su kiaušiniiais	1902 11 00
Tešlos gaminiai, nevirti, neįdaryti ir neparuošti kitu būdu, be kiaušinių	1902 19
Įdaryti tešlos gaminiai, virti arba nevirti, paruošti arba neparuošti kitu būdu	1902 20
Kiti tešlos gaminiai (išskyrus nevirtus, neįdarytus ar neparuoštus kitu būdu tešlos gaminius, ir įdarytus tešlos gaminius, virtus arba nevirtus, paruoštus arba neparuoštus kitu būdu)	1902 30
Paruošti maisto produktai, pagaminti išpučiant arba skrudinant javų grūdus ar javų grūdų produktus, pagamintus iš ryžių	1904 10 30
Javainių (<i>Müsli</i>) rūšies produktai, daugiausia sudaryti iš neskrudintų javų grūdų dribsnių	1904 20 10
Paruošti maisto produktai, pagaminti iš neskrudintų javų grūdų dribsnių arba išpūstų javų grūdų mišinių, pagamintų iš ryžių (išskyrus javainių rūšies produktus, daugiausia sudarytus iš neskrudintų javų grūdų dribsnių)	1904 20 95
Ryžiai, apvirti arba kitaip paruošti, nenurodyti kitoje vietoje (išskyrus miltus, kruopas ir rupinius, paruoštus maisto produktus, pagamintus išpučiant ar skrudinant arba iš neskrudintų javų grūdų dribsnių ar neskrudintų ir skrudintų javų grūdų dribsnių ar išpūstų javų grūdų mišinių)	1904 90 10
Ryžių paplotėliai	ex 1905 90 20
Sėlenos, išsijos ir kitos sijojimo, malimo arba kito javų, ankštinių augalų arba ryžių, kurių sudėtyje esantis krakmolo kiekis ne didesnis kaip 35 % masės, apdorojimo liekanos, granuliuotos arba negranuliuotos	2302 40 02

Produktas	KN kodas
Sėlenos, išsijos ir kitos sijoimo, malimo arba kito javų, ankštinių augalų arba ryžių, išskyrus ryžius, kuriuose esantis krakmolo kiekis pagal svorį ne didesnis kaip 35 % masės, apdorojimo liekanos, granuliuotos arba negranuliuotos	2302 40 08
Peptonai ir jų dariniai; kitos baltyminės medžiagos ir jų dariniai, nenurodyti kitoje vietoje; odos milteliai, chromuoti arba nechromuoti	3504 00 00